

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

TEGNIESE WETENSKAPPE V2

NOVEMBER 2022

PUNTE: 75

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 4 gegewensblaaie.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

- Skryf jou sentrumnommer en eksamennommer in die toepaslike ruimtes op die ANTWOORDEBOEK.
- Hierdie vraestel bestaan uit SES vrae. Beantwoord AL die vrae in die ANTWOORDEBOEK.
- 3. Begin ELKE vraag op 'n NUWE bladsy in die ANTWOORDEBOEK.
- 4. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
- 5. Laat EEN reël tussen twee subvrae oop, bv. tussen VRAAG 2.1 en VRAAG 2.2.
- 6. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
- 7. Jy word aangeraai om die aangehegte GEGEWENSBLAAIE te gebruik.
- 8. Rond jou FINALE numeriese antwoorde tot 'n minimum van TWEE desimale plekke af.
- 9. Gee kort (bondige) motiverings, besprekings, ens. waar nodig.
- 10. Skryf netjies en leesbaar.

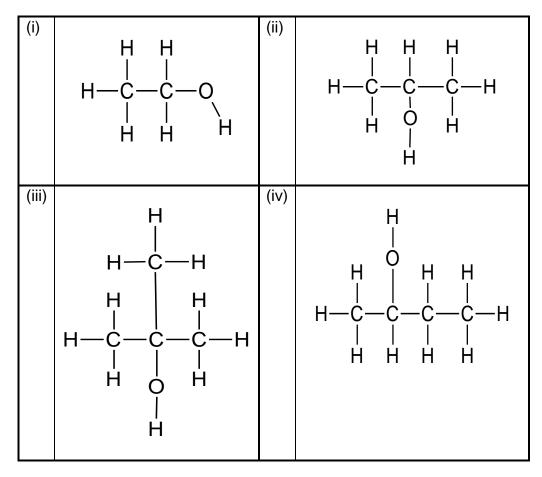
VRAAG 1: MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE

Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (1.1 tot 1.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.6 D.

- 1.1 Watter EEN van die verbindings hieronder verteenwoordig 'n versadigde koolwaterstof?
 - A C_3H_6
 - B C₄H₈
 - $C C_5H_{12}$

$$D C_6H_{10}$$
 (2)

1.2 Beskou die struktuurformule van die alkohole hieronder.

Watter EEN van die volgende kombinasies verteenwoordig 'n sekondêre alkohol?

- A (ii), (iii) en (iv)
- B (i) en (iv)
- C (ii) en (iv)
- D Slegs (i) (2)

1.3	is voorheelde van	SUIWER HALFGELEIERS.
1.0	is voorbeelde van	SUIVIER HALFGELEIERS.

- A Diamante, silikon en germanium
- B Germanium, koper en lood
- C Silikon, germanium en lood
- D Diamante, silikon en kripton

(2)

- 1.4 Elektroplatering is 'n algemene toepassing van elektrolise. Watter EEN van die volgende word NIE vir die elektroplatering van metale gebruik NIE?
 - A Om die voorkoms te verbeter
 - B Om dit sterker te maak
 - C Om die waarde te verhoog
 - D Om roes te voorkom

(2)

1.5 Die netto selreaksie wat in 'n brandstofsel plaasvind is

$$2H_2(g) + O_2(g) \longrightarrow 2H_2O(\ell) + energie$$

Dit is 'n ...

- A elektrolitiese sel en die reaksie is endotermies.
- B elektrolitiese sel en die reaksie is eksotermies.
- C galvaniese sel en die reaksie is endotermies.
- D galvaniese sel en die reaksie is eksotermies.

[10]

VRAAG 2 (Begin op 'n nuwe bladsy.)

Die tabel hieronder verteenwoordig organiese molekule met verskillende funksionele groepe.

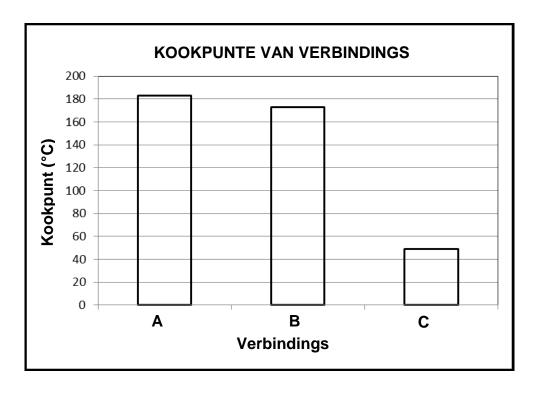
A	H H Br H	В	H H O H—C—C—O H
С	Metieletanoaat	D	H O H H
E	H H H H 	F	Prop-1-een

- 2.1 Definieer die term homoloë reeks. (2)
- 2.2 Skryf die letter (A–F) neer wat die volgende verteenwoordig:

2.4 Teken die struktuurformule van die volgende:

VRAAG 3 (Begin op 'n nuwe bladsy.)

Die grafiek hieronder toon die kookpunte van drie verskillende verbindings wat deur die letters **A**, **B** en **C** verteenwoordig word. Hierdie verbindings is uit verskillende homoloë reekse.

3.1 Definieer die term kookpunt.

(2)

3.2 Watter EEN van die verbindings hierbo bevat die swakste tipe intermolekulêre krag?

(1)

Die verbindings hierbo word, in geen spesifieke volgorde nie, as propaan-1-ol, propanaal en propanoësuur geïdentifiseer.

3.3 Skryf die NAME van die verbindings hierbo neer wat deur die volgende letters verteenwoordig word:

 $3.3.1 \qquad \mathbf{A} \tag{1}$

3.3.2 **B** (1)

3.3.3 **C** (1)

3.4 Verduidelik die verskil in die dampdruk van propanoësuur en propaan-1-ol. Verwys na die TIPE INTERMOLEKULÊRE KRAGTE, STERKTE VAN DIE INTERMOLEKULÊRE KRAGTE en die ENERGIE BENODIG.

(4)

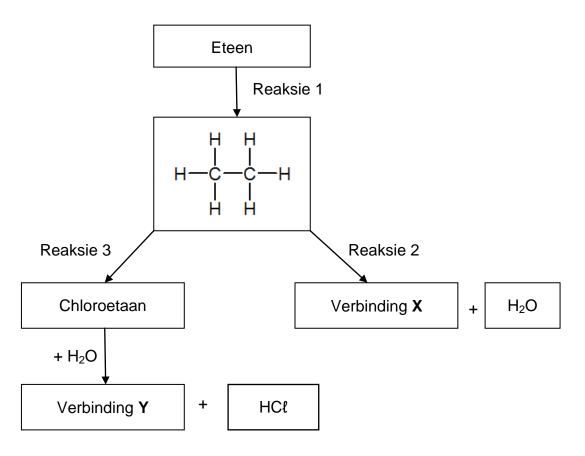
3.5 Watter verbinding het die hoogste smeltpunt? Skryf slegs A, B of C neer.

(1)

[11]

VRAAG 4 (Begin op 'n nuwe bladsy.)

Beskou die vloeidiagram hieronder wat verskillende organiese reaksies toon.

4.1 Skryf die TIPE reaksie neer wat deur die volgende verteenwoordig word:

- 4.2 Gebruik molekulêre formules en skryf 'n gebalanseerde chemiese vergelyking vir reaksie 1 neer. (3)
- 4.3 'n Oormaat suurstof is die ander reaktans in reaksie 2.
 - 4.3.1 Identifiseer die tipe reaksie. (1)
 - 4.3.2 Skryf die NAAM of FORMULE van verbinding **X** neer. (2)
- 4.4 Chloroetaan reageer met water om verbinding **Y** te vorm.

Skryf die volgende vir hierdie reaksie neer:

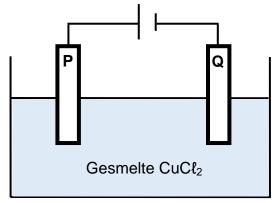
- 4.4.2 TWEE reaksietoestande (2)
- 4.4.3 Die NAAM van verbinding **Y** (2)

- 4.5 Materiale wat uit sekere elemente in groep IV bestaan, het 'n elektriese geleidingsvermoë tussen geleiers en isolators.
 - 4.5.1 Skryf die NAAM van die materiale neer waarna in die stelling hierbo verwys word. (1)
 - 4.5.2 Definieer die term *dotering ('doping')*. (2)
 - 4.5.3 'n Diode word gekonstrueer deur die positiewe terminaal van die battery aan 'n p-tipe materiaal en die negatiewe terminaal aan 'n n-tipe materiaal te konnekteer. Watter tipe diode is dit? Skryf slegs MEEVOORSPANNING of TEENVOORSPANNING neer.

(1) **[17]**

VRAAG 5 (Begin op 'n nuwe bladsy.)

Die diagram hieronder verteenwoordig die elektrochemiese sel wat in die elektrolise van gesmelte $CuC\ell_2$ gebruik word. **P** en **Q** is koolstofelektrodes.

- Skryf die grootte van die lading van die koper in $CuCl_2$ neer. (1)
- 5.2 Definieer die term *elektrolise.* (2)
- 5.3 Is die reaksie ENDOTERMIES of EKSOTERMIES? (1)
- 5.4 Watter elektrode is die katode? Skryf slegs **P** of **Q** neer. (1)
- 5.5 Skryf die waarnemings neer wat by die volgende elektrodes gemaak word:
 - 5.5.1 **P** (1)
 - $5.5.2 \qquad \mathbf{Q} \tag{1}$
- 5.6 Skryf 'n gebalanseerde chemiese vergelyking vir die netto selreaksie van die sel hierbo neer. (3)
- 5.7 Gee 'n rede waarom $CuCl_2$ in sy gesmelte vorm, in plaas van in sy vaste toestand, gebruik word. (2)

[12]

VRAAG 6 (Begin op 'n nuwe bladsy.)

Die selnotasie van 'n standaard galvaniese (voltaïese) sel wat 'n onbekende metaal **Y** bevat, word hieronder getoon.

- 6.1 Wat verteenwoordig die enkel vertikale lyne (|) in die selnotasie? (1)
- 6.2 Noem TWEE standaardtoestande vir die sel. (2)
- 6.3 Skryf die NAAM of FORMULE van die oksideermiddel neer. (2)
- 6.4 Identifiseer die polariteit van die:
 - 6.4.1 Anode (1)
 - 6.4.2 Katode (1)
- 6.5 Die aanvanklike lesing op 'n voltmeter wat oor die elektrodes gekonnekteer is, is 1,10 V. Gebruik 'n berekening om metaal **Y** te identifiseer.

TOTAAL: 75

(5) **[12]**

DATA FOR TECHNICAL SCIENCES GRADE 12 PAPER 2 GEGEWENS VIR TEGNIESE WETENSKAPPE GRAAD 12 VRAESTEL 2

TABLE 1/TABEL 1: PHYSICAL CONSTANTS/FISIESE KONSTANTES

NAME/NAAM	SYMBOL/SIMBOOL	VALUE/WAARDE
Standard pressure Standaarddruk	pθ	1,01 x 10 ⁵ Pa
Standard temperature Standaardtemperatuur	Т Ө	273 K/0 °C

TABLE 2/TABEL 2: FORMULAE/FORMULES

Emf/ <i>Emk</i>	E^{θ} cell = E^{θ} cathode - E^{θ} anode / E^{θ} sel = E^{θ} katode - E^{θ} anode
	or/of
	E^{θ} cell = E^{θ} reduction - E^{θ} oxidation / E^{θ} sel = E^{θ} reduksie - E^{θ} oksidasie
	or/of
	E^{θ} cell = E^{θ} oxidising agent - E^{θ} reducing agent / E^{θ} sel = E^{θ} oksideermiddel - E^{θ} reduseermiddel

Tegniese Wetenskappe/V2 DBE/November 2022

TABLE 3: THE PERIODIC TABLE OF ELEMENTS/TABEL 3: DIE PERIODIEKE TABEL VAN ELEMENTE

	1 (I)		2 (II)		3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (III)	14 (IV)	15 (V)	16 (VI)	17 (VII)	18 (VIII)
		1	` '							Α	tomic n	umber				()	()	` ,	` ,	,	
_	1							KEY/SL	EUTEL		Atoom	getal									2
2,1	Н																				He
	1			7							29										4
	3		4						onegati		್ Cu	_	mbol			5	6	7	8	9	10
1,0	Li	1,5	Be					Elektro	onegativ	viteit	63,5	- 1 SII	nbool			5,0 B	2,5 C	ဗို့ N	3,5 O	_{0,} F	Ne
	7		9													11	12	14	16	19	20
_	11		12								T					13	14	15	16	17	18
6,0	Na	1,2	Mg									e atomic				₹. У §	[≁] Si	2,7 P	S,5	% C6	Ar
	23		24						Bena	derde r	elatiewe	e atoom	massa			27	28	31	32	35,5	40
	19		20		21		22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
8,0	K	1,0	Ca	٤,	Sc	1,5	Ti	6, A	ي Cr	ನ್ Mu	∞. Fe	² _∞ Co	² Ni	್ಲ್ Cn	ဇ္ Zn	ç. Ga	[−] _∞ Ge	°, As	% Se	% Br	Kr
	39		40		45		48	51	52	55	56	59	59	63,5	_	70	73	75	79	80	84
	37		38		39		40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54
8,0	Rb	0,1	Sr	1,2	Υ	4,	Zr	Nb	² Mo	್ಲ್ Tc	[≈] Ru	₹ Rh	₹ Pd	್ಲ್ Ag	Ç Cd	۲. In	∞ Sn	್ಲ್ Sb	₹ Te	2,5	Xe
٥	86	_	88		89		<u> </u>	92	96		101	103	106	108	112	115	119	122	128	127	131
	55		56		57		72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86
2,0	Cs	6'0	Ba		La	9,1	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	% T €	_			5,5 At	Rn
0	133	0	137		139	_	179	181	184	186	190	192	195	197	201	204	207	209	7 1 0	2 7	1311
	87		88		89		173	101	104	100	130	132	133	131	201	204	201	203			
2,0	Fr	6,0	Ra		Ac									_							
O	П	O	226		AC			58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71
			220					Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Но	Er	Tm	Yb	Lu
								140	141	144		150	152	157	159	163	165	167	169	173	175
								90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103
								Th	Pa	Ū	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr
								232		238	ן ייף		/ \			O .		• • • • •	1710		
								LJL		230											

Toenemende oksiderende vermoë

TABEL 4A: STANDAARD-REDUKSIEPOTENSIALE

	Halfreaksies E ^θ (V)								
$F_2(g) + 2e^-$	=	2F ⁻	+ 2,87						
- 21	, ≓	Co ²⁺	+ 1,81						
	, ≓	2H ₂ O	+1,77						
_	_ ≓	$Mn^{2+} + 4H_2O$	+ 1,51						
	≓	2Cl ⁻	+ 1,36						
2_	≓	2Cr ³⁺ + 7H ₂ O	+ 1,33						
	` ≓	2H ₂ O	+ 1,23						
	 	$Mn^{2+} + 2H_2O$	+ 1,23						
2.	≓	Pt Pt	+ 1,20						
	_ ≓	2Br ⁻	+ 1,07						
	` ≓	$NO(g) + 2H_2O$	+ 0,96						
21									
	=	Hg(ℓ)	+ 0,85 + 0,80						
Ag +e	=	Ag	+ 0,80						
3	=	$NO_2(g) + H_2O$							
	=	Fe ²⁺	+ 0,77						
- 2(3)	\rightleftharpoons	H_2O_2	+ 0,68						
$I_2 + 2e^-$	=	2l ⁻	+ 0,54						
= -	=	Cu	+ 0,52						
	\	S + 2H2O	+ 0,45						
	\rightleftharpoons	40H ⁻	+ 0,40						
- 2+ -	=	Cu	+ 0,34						
$SO_4^{2-} + 4H^+ + 2e^-$	 	$SO_2(g) + 2H_2O$	+ 0,17						
	=	Cu ⁺	+ 0,16						
	\rightleftharpoons	Sn ²⁺	+ 0,15						
	\rightleftharpoons	$H_2S(g)$	+ 0,14						
	=	H ₂ (g)	0,00						
	=	Fe	-0,06						
	=	Pb	-0,13						
	=	Sn	-0,14						
	=	Ni	-0,27						
	=	Co	-0,28						
Cd ²⁺ + 2e ⁻	\	Cd	-0,40						
Cr ³⁺ + e ⁻ =	=	Cr ²⁺	-0,41						
Fe ²⁺ + 2e ⁻	=	Fe	-0,44						
Cr ³⁺ + 3e ⁻	=	Cr	-0,74						
Zn ²⁺ + 2e ⁻	=	Zn	-0,76						
2H ₂ O + 2e ⁻ ₹	=	$H_2(g) + 2OH^-$	-0,83						
Cr ²⁺ + 2e ⁻	=	Cr	-0,91						
$Mn^{2+} + 2e^{-}$	=	Mn	- 1,18						
$A\ell^{3+} + 3e^{-}$	=	Αℓ	- 1,66						
$Mg^{2+} + 2e^{-}$	=	Mg	-2,36						
Na ⁺ + e ⁻	=	Na	- 2,71						
	=	Ca	- 2,87						
Sr ²⁺ + 2e ⁻ =	=	Sr	- 2,89						
	=	Ва	- 2,90						
	=	Cs	- 2,92						
	\rightleftharpoons	K	- 2,93						
Li ⁺ + e ⁻	=	Li	- 3,05						

Toenemende reduserende vermoë

Toenemende sterkte van oksideermiddels

TABEL 4B: STANDAARD-REDUKSIEPOTENSIALE

Halfrea	E ^θ (V)		
Li ⁺ + e ⁻	=	Li	- 3,05
K ⁺ + e ⁻	=	K	- 2,93
Cs ⁺ + e ⁻	=	Cs	- 2,92
Ba ²⁺ + 2e ⁻	=	Ва	- 2,90
Sr ²⁺ + 2e ⁻	.	Sr	- 2,89
Ca ²⁺ + 2e ⁻	÷	Ca	- 2,87
Na ⁺ + e ⁻	=	Na	- 2, 7 1
Mg ²⁺ + 2e ⁻	=	Mg	- 2,36
Al ³⁺ + 3e ⁻	=	Αl	- 1,66
Mn ²⁺ + 2e ⁻	=	Mn	- 1,18
Cr ²⁺ + 2e ⁻	=	Cr	- 0,91
2H ₂ O + 2e ⁻	=	$H_2(g) + 2OH^-$	- 0,83
Zn ²⁺ + 2e ⁻	\Rightarrow	Zn	- 0,76
Cr ³⁺ + 3e ⁻	=	Cr	- 0,74
Fe ²⁺ + 2e ⁻	\Rightarrow	Fe	- 0,44
Cr ³⁺ + e ⁻	\Rightarrow	Cr ²⁺	- 0,41
Cd ²⁺ + 2e ⁻	=	Cd	- 0,40
Co ²⁺ + 2e ⁻	\Rightarrow	Co	- 0,28
Ni ²⁺ + 2e ⁻	=	Ni	- 0,27
Sn ²⁺ + 2e ⁻	=	Sn	- 0,14
Pb ²⁺ + 2e ⁻	=	Pb	- 0,13
Fe ³⁺ + 3e ⁻	\Rightarrow	Fe	- 0,06
2H ⁺ + 2e ⁻	-	H ₂ (g)	0,00
S + 2H ⁺ + 2e ⁻	=	$H_2S(g)$	+ 0,14
Sn ⁴⁺ + 2e ⁻	=	Sn ²⁺	+ 0,15
Cu ²⁺ + e ⁻	=	Cu ⁺	+ 0,16
SO ₄ ²⁻ + 4H ⁺ + 2e ⁻	\Rightarrow	$SO_2(g) + 2H_2O$	+ 0,17
Cu ²⁺ + 2e ⁻	=	Cu	+ 0,34
2H ₂ O + O ₂ + 4e ⁻	=	40H ⁻	+ 0,40
SO ₂ + 4H ⁺ + 4e ⁻	=	S + 2H ₂ O	+ 0,45
Cu ⁺ + e ⁻	=	Cu	+ 0,52
l ₂ + 2e ⁻	\Rightarrow	21	+ 0,54
O ₂ (g) + 2H ⁺ + 2e ⁻	=	H ₂ O ₂	+ 0,68
Fe ³⁺ + e ⁻	=	Fe ²⁺	+ 0,77
$NO_3^- + 2H^+ + e^-$	=	$NO_2(g) + H_2O$	+ 0,80
Ag ⁺ + e ⁻	=	Ag	+ 0,80
Hg ²⁺ + 2e ⁻	=	Hg(ℓ)	+ 0,85
$NO_{3}^{-} + 4H^{+} + 3e^{-}$	=	$NO(g) + 2H_2O$	+ 0,96
$Br_2(\ell) + 2e^-$	=	2Br ⁻	+ 1,07
Pt ²⁺ + 2 e ⁻	=	Pt	+ 1,20
MnO ₂ + 4H ⁺ + 2e ⁻	=	$Mn^{2+} + 2H_2O$	+ 1,23
$O_2(g) + 4H^+ + 4e^-$	=	2H ₂ O	+ 1,23
$Cr_2O_7^{2-} + 14H^+ + 6e^-$	=	2Cr ³⁺ + 7H ₂ O	+ 1,33
Cl ₂ (g) + 2e ⁻	=	2C{-	+ 1,36
$MnO_{4}^{-} + 8H^{+} + 5e^{-}$	=	$Mn^{2+} + 4H_2O$	+ 1,51
$H_2O_2 + 2H^+ + 2 e^-$			
Co ³⁺ + e ⁻	=	2H ₂ O Co ²⁺	+1,77 + 1,81
	≠	2F ⁻	+ 1,81
F ₂ (g) + 2e ⁻	=	4 F	T 2,01

Toenemende sterkte van reduseermiddels

Kopiereg voorbehou